

نقش مدیریت استراتژیک در ایجاد تغییر در سازمان‌های هزاره جدید

منوچهر مکی *

چکیده:

در این مقاله نقش مدیریت استراتژیک در سازمان‌های مدرن امروزی مورد بحث قرار می‌گیرد. وظایف کلیدی، پارادوکس‌ها و تناقضات در اجرای مدیریت استراتژیک مورد بررسی واقع می‌شود و چهار چوب یک الگوی ساده استراتژیک به عنوان نمونه مطرح می‌گردد. در نهایت به ماهیت مدیریت استراتژیک که همان سازگاری با تغییرات در هزاره جدید است اشاره می‌شود. بکارگیری فن آوری اطلاعات برای بهبود فرآیندهای تجاری و نیز داشتن نگرش استراتژیک از دیگر مباحث مطرح شده می‌باشد.

کلمات کلیدی:

مدیریت استراتژیک، پارادوکس، انقلاب الکترونیکی،

استراتژی، تغییر

مقدمه:

مدیریت استراتژیک فرآیندی است که به موجب آن تصمیمات مهم که منجر به موفقیت یا عدم موفقیت سازمان می‌شود، اخذ می‌گردد. در واقع تئوری‌سینهای استراتژیک استفاده بهینه از منابع داخلی و خارجی را در محیط‌های پویا مطرح می‌کنند. یک تعریف مدیریت استراتژیک بیان می‌دارد: "هنر و علم تدوین،

اجرا و ارزیابی تصمیمات وظیفه‌ای چندگانه که سازمان را قادر می‌سازد به هدف‌های بلند مدت خود دست یابد.[۱]

تعریفی دیگر از مدیریت استراتژیک می‌گوید: "مدیریت استراتژیک فرآیند اتخاذ تصمیماتی است که منجر به توفیق، ادامه

живات و یا مرگ موسسه می‌گردد." [۲]

در واقع مسیر کلی حرکت یک سازمان و بقای آن در سایه دگرگونی‌های قابل محاسبه و غیر قابل محاسبه و نامعین که ممکن است سازمان را به مخاطره اندازد فقط با تصمیمات استراتژیک و در قالب مدیریت استراتژیک قابل بحث می‌باشد.

لحظه کرده و این نظرات را یکپارچه کنند. این گروهها شامل، کارفرمایان، کارمندان، مشتریان، عرضه کنندگان مواد اولیه و کل جامعه می‌باشند. اگر مدیران فقط نظرات یکدسته را در نظر بگیرند قطعاً محکوم به شکست خواهند بود.

ج- مدیریت استراتژیک نیازمند یکپارچگی ابعاد کوتاه مدت و بلند مدت هدفهای سازمانی است

مدیران علاوه بر داشتن دیدگاه برای رویارویی با آینده باید روی نیازهای عملیاتی کوتاه مدت سازمان نیز متمرکز شوند. هر چه در سلسله مراتب سازمانی پایین تر برویم توجه به جنبه‌های کوتاه مدت یک موضوع افزایش می‌یابد.

تمام مدیران در سازمان باید بعد مدیریت استراتژیک را در نظر بگیرند و بدانند که چگونه عملکرد بخش‌های مختلف روی اهداف کلی سازمان تاثیر می‌گذارد.

د- چهارمین ویژگی تشخیص تفاوت میان کارآمدی و اثر بخشی است.

باید آگاه باشیم که سازمان باستی کارآمدی و اثر بخشی را توامان ایجاد کند.

"انجام دادن کارهای صحیح" را کارآمدی و "انجام دادن درست کارها" را اثر بخشی می‌نامند. هنگامی که مدیران تخصیص منابع را به طور صحیح و عاقلانه انجام می‌دهند، در واقع آنها تلاشها را در جهت اهداف کلی سازمان هدایت می‌کنند.

مدیرانی که روی اهداف کوتاه مدت متمرکز می‌شوند ممکن است اهداف مهمتری لحظه نکند. ممکن است امری که برای یک بخش از سازمان عقلایی را از دست بدهند. [۵]

برخی نکات مهم در مدیریت استراتژیک

مدیریت استراتژیک سوالاتی رادر مورد وضعیت آتی می‌پرسد. سوالاتی مانند اینکه نیروهای تغییر دهنده بازارها کدامند؟ چه مهارت‌هایی برای رویارویی با این تغییرات نیاز داریم؟ چگونه خودمان را تغییر دهیم تا بتوانیم مهارت‌های موردنیاز را کسب کیم در حال حاضر مدیران بازرگانی و حتی سیاستمداران بدنیال کارآیی بیشتر هستند. آنها کیفیت بالاتر را با هزینه‌های کمتر طلب می‌کنند. منابع کمیاب و چالشهای پیچیده بازرگانی و سیاسی نیاز به مدیریت استراتژیک را افزایش داده است. بکار گیری مدیریت استراتژیک امری ناممکن نیست ولی دشوار است. [۸]

در زیر به برخی نکات مهم که در اجرای برنامه‌های مدیریت استراتژیک وجود دارد اشاره می‌شود.

۱- مدیریت استراتژیک متفاوت از برنامه‌ریزی استراتژیک است

در محیط‌های متغیر امروز بقدرتی تحولات سریع روی می‌دهد که چنانچه سازمانی فاقد برنامه ریزی استراتژیک جهت رویارویی با این تحولات باشد، غافلگیر شده و ممکن است بزودی از صحنه رقابت حذف شود.

مدیریت استراتژیک فقط در قالب مسائل تجاری خلاصه نمی‌شود. امروزه دولت‌ها تلاش می‌کنند که برنامه‌های استراتژیک خود را به نحوی تنظیم کنند که افق‌های گسترده‌تری را در بر گیرد. در کشور مانیز سند چشم انداز ۲۰ ساله توسعه که از رهنمودهای مقام معظم رهبری سرچشمه گرفته یک برنامه استراتژیک محسوب می‌شود.

"پیتر دراکر" معتقد است که طرح این سوال که "وظیفه اصلی ما چیست؟" سبب می‌شود که اهدافی مشخص شود و استراتژی‌ها تدوین شوند و تصمیماتی اتخاذ شود که نتایج آن بعدها مشخص می‌گردد. شکی نیست که این کار باید به وسیله بخشی از سازمان صورت پذیرد که بتواند با نگرشی وسیع به کل موسسه بنگرد، قادر باشد که بین اهداف و نیازهای امروز و فردا تواند

برقرار کند و نیز بتواند منابع مادی و معنوی را به گونه‌ای ترکیب کند که به نتایج مورد نظر منجر شود. [۶]

ویژگی‌های اصلی مدیریت استراتژیک

الف- مدیریت استراتژیک در جهت هدف‌های کلی سازمان عمل می‌کند

یعنی تلاش‌ها باید در جهت اهداف کل سازمان شکل گیرد و فقط یک زمینه بخشی یا جزئی را در آن لحظه نکند. ممکن است امری که برای یک بخش از سازمان عقلایی به نظر بررسد برای منافع کل سازمان سودمند نباشد.

مثلاً واحد تولید تصمیم بگیرد که محصولات مشابه را در دوره‌های بلند مدت زمانی تولید کند تا این راه هزینه‌های تولید را کاهش دهد. محصولات تولید شده با اهداف بخش بازاریابی در تضاد خواهد بود. زیرا در این بخش بازاریابان به دنبال تغییر و توع در محصولات هستند تا پاسخگوی نیاز مشتریان باشند. از سوی دیگر بخش تحقیق و توسعه ممکن است تولید محصولات خاصی را پیشنهاد دهد و در این حالت قسمت طراحی محصولی گرانقیمت را طراحی کند بطوری که مشتریان قادر به خرید آن نباشند. بنابراین باید با نگاه استراتژیک و از بعد سازمانی به این موضوع توجه کنیم.

ب- مدیریت استراتژیک شامل نظرات متعددی در تصمیم‌گیری است.

مدیران استراتژیک باید نظرات افراد مختلف در تصمیم‌گیری را

خط مشی‌ها ممکن است در اصطلاحات کلی بیان شوند به طوری که گاهی اوقات فقط به صورت سمبولیک و نمادین وجود دارند. اما خط مشی‌ها باید برای پرسنل مفهوم داشته باشند زیرا هنجارهای رفتاری را شرح می‌دهند و در هنگام تعارض بین افراد و گروهها در سازمان مانند یک مرجع حل اختلاف عمل می‌کنند. گاهی اوقات بیان می‌شود که امکان توضیح همه خط مشی‌ها وجود ندارد و برخی از آنها باید محرمانه باشد به خصوص وقتی که توسط افراد محدودی بکار می‌رود. ولی محرمانه بودن خط مشی مشکلات زیادی را به دنبال دارد.

محرمانه بودن خط مشی‌ها جلوی خلاقيت را می‌گيرد و سبب می‌شود که تعداد محدودی راضی شده ولی در عوض تعداد زیادی احساس کنند که سازمان به آنها بی‌اعتماد است.

۵- استراتژيهای انواع تغييرات و شيوه‌های آنرا توضیح می‌دهند. استراتژی‌ها به ما می‌گويند که چه کاری انجام دهيم تا خط مشی‌ها بطور عقلائي و موثر اجرا شود. يعني اينکه باید خط مشی‌ها را با اصطلاحات عملانياتي شرح دهيم. در واقع فعالیت‌های را که باید جهت دسترسی به آن اهداف انجام دهيم اعلام می‌کنند. نوع تغييراتی که بواسطه اين فعالیت‌ها انجام می‌شود و ابزارهایی را که باید بکار ببریم در استراتژی‌ها بیان می‌شود.

بعبارت بهتر درک تعامل میان عوامل و استراتژی‌ها در هسته مرکزي هر فرآيند مدريديتی و رهبري است.

۶- ارزیابی

ارزیابی کلید هر خط مشی و استراتژی است زیرا در مورد اهداف سازمان، تخصيص منابع، رهبری و تواناني عملياتي سوالاتي را مطرح می‌کند. در سطح کلان سازمان آن را ارزیابی سازمانی می‌نامند و با جهت اصلی و هنجارهای سازمان مربوط است.

ارزیابی وظيفه‌ای واحداً یک مکمل ضروري برای ارزیابی سازمانی است و چون آسانتر از ارزیابی کل است ممکن است جایگزین آن شود.

مدريديت استراتژيك باید ارزیابی سازمانی را هدف اصلی قرار داده و چارچوبی را برای ارزیابی وظيفه‌اي واحداً فراهم کند تا بتواند روش‌های ارزیابی خط مشی‌ها را کاملتر انجام دهد.

مدريديت ارزیابی به منظور آموزش و ايجاد انگيزه برای تغييرات يكى از توانائي‌های مهم مدريديت استراتژيك است. مشاوران و افرادي که با سازمان همکاري می‌کنند می‌توانند در اين زمينه به سازمان ياري برسانند.

۷- توازن میان عقلانیت، نوآوری و حفظ وضع موجود

اغلب مدیران تلاش می‌کنند که اولويتی را برای عقلانیت در سازمان قائل شوند و اين امر بر اساس معیار کارایی است و معمولاً به شکل کاهش هزینه‌ها خود را نشان می‌دهد.

هدف مدريديت استراتژيك هدایت، برانگیختن و کمک به رشد پرسنل سازمان و نیروهای مرتبط با عملکرد سازمان است. مدريديت استراتژيك با ماهيت و جوهره سازمان مرتبط است و ارزش‌های سازمان در محیط‌های مختلف را در نظر دارد و همزمان که رشد بلند مدت سازمان را می‌نگرد توجه به انجام وظایف جاري را زياد نمی‌برد. در حقیقت مدريديت استراتژيك متضمن برنامه ریزی استراتژيك مناسب است. به اين معنی که برای دسترسی به هر کدام از اهداف اصلی نيازمند ابزارهای متفاوتی است.

۲- در سازمانهای ياد گيرنده، مدريديت استراتژيك يك فرآيند

آموزشی برای ايجاد تغيير تلقی می‌شود عامل تغيير می‌تواند هر شخص یا نهادی در سازمان و يا محبيط مربوط به آن باشد که رفتار او می‌تواند بطرور خاص روی تغيير در سازمان اثر گذار باشد. بعنوان مثال در يك دانشگاه عوامل اصلی تغيير می‌توانند، دانشجويان، کارمندان دانشگاه، دانشگاه‌های مشابه و همسطح، قانونگذاران و هيئت امنا باشند. يك سازمان ياد گيرنده آموزش افراد نيازمند اطلاعات، ارتباطات و انگيزش‌های متقابل و وجود يك پايگاه اطلاعاتي قابل دسترسی برای همگان است.

۳- آموزش افراد بعنوان عاملان تغيير نيازمند يك سистем اطلاعاتي ساختارمند می‌باشد

اطلاعات جمع آوری شده در سازمان باید موارد لازم را در زمان مناسب برای مدريديت فراهم کند. اين اطلاعات باید علائم و نشانه‌های تغييرات را به خوبی مشخص کند و اين امر يك وظيفه مدريديت اطلاعات است.

اطلاعات خام یا مفروضات می‌تواند تغييرات در محبيط را نشان دهد و يا اينکه تغييرات در استراتژيهای سازمانهای دیگر را منعکس نماید ولی نكته مهم اين است که اين اطلاعات خام باید عملکرد افراد را در سازمان نشان دهد زيرا بسياري از اطلاعات ذيقيمت می‌تواند از تجربيات پرسنل قدیمي در سازمان استخراج شود.

با اين وجود برای مدريديت مشکل است که پرسنل سازمان را قانع سازد که نه فقط اطلاعات و تجربيات خود را عرضه کند بلکه آنها را تحليل نموده و در يك پايگاه اطلاعاتي در دسترس كل پرسنل قرار دهند. اين اطلاعات باید منظم شده تا بسادگي قابل مبادله باشد. اين امر به معنی استقرار يك سистем اطلاعاتي منسجم و فراگير است که عليرغم مشکل بودن برای سازمان حياتي است چنین وظيفه اي يك چالش مدريديتی را نشان می‌دهد زيرا در هنگام رقابت افراد برای پستهای سازمانی بالاتر، گرایش افراد به نگهداري اطلاعات است زيرا به مشارکت گذاشتني اطلاعات ممکن است موقعیت آنها را به خطر اندازد.(۷)

۴- خط مشی‌ها و استراتژي‌ها :

خط مشی‌ها با ماهيت فعالiteها و رسالت سازمان مربوط است.

در واقع با کمک تعامل و ارتباطات شخصی چالش اینترنت در قلب پویایی اجتماعی متمرکز می‌شود.

انقلاب الکترونیکی تغییرات اساسی در شیوه زندگی مردم ایجاد کرده است و روابط افراد را شکل داده و هنجارهای رفتاری آنان را جهت دهی می‌کند.

این انقلاب بطور واضح در انگیزه‌ها و مدل‌های اصلی رفتاری نفوذ می‌کند و در شکل دهی سازمان سیاسی و اقتصادی و فرهنگی افراد تاثیر بسزایی دارد.

در زمینه سیاسی این امر روی وظیفه سازماندهی اجتماع تاثیر می‌گذارد و مواردی از قبیل اقدار، رهبری، قانون و کنترل را در بر می‌گیرد.

بدلیل اینکه انقلاب الکترونیک خودش را با تغییرات فرهنگی مهم در جامعه هماهنگ می‌کند نیازهای اجتماعی و شخصی شهروندان اهمیت می‌یابد. هنجارهای جدید رفتاری روی خودمختاری شخصی، علاقه به برقراری ارتباط، نیاز به در نظر گرفته شدن توسط دیگران و بطرور خلاصه حق آگاهی و احترام تاکید دارد.

در واقع افراد انتظار دارند که جامعه و دولت با توجه بیشتری به آنان بنگرد و به مسائل و تلاش‌های شخصی آنان توجه کند.

معیارهای استراتژی اثربخش

برای ایجاد یک استراتژی باید معیارهای خاصی را در نظر گرفت. باید بدانیم که غیر از تعیین استراتژی عوامل دیگری نیز به جز استراتژی در رسیدن به اهداف تاثیر می‌گذارند. برخی از این عوامل عبارتند از شناسن (عوامل پیش‌بینی نشده) اجرای موفق یا غیر موفق و خطاها رقبا زمانی که یک استراتژی را تنظیم می‌کنیم نمی‌دانم که آیا با موفقیت به مرحله اجرا در می‌آید یا خیر؟ دلیل این امر نامشخص بودن نتایج آن است. اما در هر صورت سازمان به معیارهایی نیاز دارد تا بتواند یک چهارچوب استراتژیک موثر را تعریف و مشخص کند. برخی از این معیارها عبارتند از:

هدف‌های آشکار

آیا تمامی تلاش‌های در جهت اهداف کلی قابل وصول و قابل فهم و آشکار قرار دارند؟ اهداف فرعی ممکن است تغییر کنند ولی اهداف استراتژیک باید برای همه واحدها به قدری روشن باشد که همگان آن را درک کنند ولی اهداف نباید حتماً مکتوب و یا دقیق باشند. اما باید با مفهوم باشند یعنی اگر به دست آمدند باید کامیابی و بقاء مستمر سازمان را در مقابل رقبا تضمین کنند.

حفظ ابتکار عمل:

آیا استراتژی مورد نظر آزادی عمل را حفظ می‌کند و بر تعهد می‌افزاید؟ آیا مسیر و سرعت حرکت رویدادها را تعیین می‌کند یا آنکه نسبت به آنها عکس العمل نشان می‌دهد؟ موضع افعالی موفقیت را به رقبا واگذار می‌کند. در نهایت

در زمانی که تغییر حلال مشکلات است، نوآوری بدون منطق نمی‌تواند در سازمان صورت پذیرد. بنابراین عقلانیت منجر به تجدید ساختارهای سازمانی می‌شود و وظایف جدید را ایجاد می‌کند اما اساس سیستم موجود را نیز حفظ می‌نماید.

یک شیوه سنتی ایجاد نوآوری، طراحی ساختار تجربی جدید جدای از فعالیتهای اصلی سازمان است که با هنجارها و معیارهای ارزیابی مشخص خود تعیین می‌شود. گاهی اوقات نیاز است که فعالیت جدید به فعالیتهای جاری سازمان اضافه شود و این امر دشواری موازن میان عقلانیت (حفظ وضع موجود) و نوآوری (تغییر وضع موجود) را خاطر نشان می‌سازد.

عدم توجه به حفظ وضع موجود ممکن است بقای سازمان را به خطر افکند.

عقلانیت، نوآوری و حفظ وضع موجود یک سیستم کاملاً وابسته به هم را ایجاد می‌کند. موازن میان عقلانیت در هسته اصلی مدیریت استراتژیک قرار دارد.^[۴]

پارادوکس‌ها و تناقضات در مدیریت استراتژیک:

در جهان به سرعت متغیر سازمان میان اهداف متفاوت در حال نوسان است. سازمان روی پروژه‌های مختلف کار می‌کند که هر کدام ویژگی، کارآیی و معیارهای کیفی خود را دارد. تنوع کارکنان و منابع مدیریت را به سمت آزادی عمل دادن به پرسنل سوق می‌دهد تا آنها نیز بتواند خود را با تغییرات پیش‌بینی نشده تطبیق دهند. آزادی عمل کارکنان می‌تواند تضادهای سازمان میان اهداف کارکنان، نگرش‌ها، پتانسیل تغییر، محدودیت‌ها و یا عملیات فعلی سازمان را آشکار سازد.

این تناقضات می‌توانند نتایج بد یا خوب غیر قابل انتظاری را ایجاد کند و رهبران سازمانی باید برای اداره این تغییرات بعنوان مولفه‌هایی از تغییرات استراتژیک آماده باشند. در هنگام ایجاد این تضادها و تعارضات مدیریت سنتی سعی در یافتن بک راه حل مصالحه جویانه می‌نماید که در کوتاه مدت راه حلی قابل قبول می‌باشد اما مدیریت استراتژیک مصالحه را یک راه حل موقعی و تاکتیکی می‌داند که جزئی از یک برنامه بلندمدت می‌باشد. این مدیران می‌توانند با تغییرات آینده روبرو شوند و روی اهداف مشترک، معیارهای عملکرد و تخصیص منابع با موفقیت تصمیم‌گیری نمایند.

نوآوری فنی و فرهنگ و ارتباط آن با مدیریت استراتژیک

تاکید بر رشد فردی در بهبود سازمانی بک جنبه از مدیریت است. این امر می‌تواند بوسیله استفاده از ارتباطات الکترونیک تسهیل شود و ارتباطات میان افراد را گسترش دهد بنابراین انقلاب اینترنتی و فن آوری اطلاعات به تغییرات عمده‌ای در فعالیت‌ها و روابط میان افراد منجر شده است.

بحث مدیریت استراتژیک برای سازمان‌های خدماتی و اداری مشکلتر می‌باشد در زیر تلاش می‌کیم که یک طرح استراتژیک نمونه‌ای را برای سازمان‌های دولتی و اداری کشورمان ایران ارائه کنیم.

به همین منظور روی برنامه ریزی استراتژیک، مدیریت عملکرد، مدیریت مالی و دقیق فن آوری اطلاعات بصورت بهینه متمرکز می‌شویم. برای این منظور باستثنی شیوه‌های جدید انجام کارها را برای ایجاد سیستم‌های مدیریت نهادینه کنیم.

مدیریت :

اهداف :

۱- انتخاب افرادی برای مدیریت بر طبق معیارهای مشخص تجربی، تخصصی، تحصیلاتی.

۲- برنامه‌های بهبود مدیران که درجهت ارتقاء عملکردهای آنان است.

۳- ارتباط و کاربرد استانداردهای کاری بالا بعنوان مولفه‌های ضروری صلاحیتهای اجرایی

مهتمرين ویژگی‌های اهداف بالا اين است که مدیران موفق باید از دیگران الهام گرفته و خودشان مشتاق تغیير باشند و بر اساس الگوهای مشخص مدیریت کنند. آنها، باید تعادلی را میان خواسته‌های مردم، خدمات و تولیدات و سازمانهای خصوصی و دولتی ایجاد کنند. موفقیت آنان تا حد زیادی به نگرش مثبت مدیران و تلاش‌های اجرایی آنان بستگی دارد.

اجراي يك روش يكپارچه در مدیریت

استراتژیک

۱- نهادینه‌سازی فرآیندهای جاری که برای تشخیص، آشکارسازی و تجزیه و تحلیل روندهای محلی، کشوری و جهانی بکار می‌رود و یکی از وظایف برنامه ریزی استراتژیک است.

۲- تطبیق برنامه استراتژیک، بودجه و سیستم مدیریت عملکرد شایسته سalar.

۳- اجرای يك برنامه اندازه گيري و بازخور که بعنوان معیاري جهت نتایج عملکردها سازمان بکار رود.

۴- اصلاح سیستم‌های جاری و فرایندهای فعلی در جهت پیشرفت آنان به سمت اهداف استراتژیک و ایجاد تطبیق‌هایی که مورد نیاز است.

۵- تهیه گزارش عملکردها و پاسخگویی کارها که در ارتباط با منابع مصرف شده و نتایج بدست آمده در اهداف استراتژیک می‌باشد.

هزینه‌ها افزایش یافته و گزینه‌های موفق را کاهش می‌دهد.

تمرکز

آیا استراتژی دقیقاً تعیین کرده است که چه چیزی سازمان را در ارتباط با رقبا باشیم به قدرت برتر می‌رساند. ویژگی‌های برتر سازمان امکان موفقیت بیشتر را همراه با صرف منابع کمتر میسر می‌سازد و برای کسب دست آوردهای بیشتر نسبت به رقبا رکن اساسی است.

انعطاف پذیری

آیا استراتژی مورد نظر دارای انعطاف پذیری و قدرت تحرک است یا خیر؟ اگر استراتژی ما انعطاف پذیر باشد به ما اجازه می‌دهد که خود را با تغییرات پیش آمده بسرعت تطبیق دهیم. در عین حال رقبای کم انعطاف و ادار می‌شوند تا برای حفظ خود منابع بیشتری را صرف کنند و در عین حال کمتر مارا تهدید می‌کنند.

رهبری هماهنگ و متعهد

آیا استراتژی‌های مورد نظر رهبری مسئول و متعهد برای هدفهای بنیادی فراهم می‌آورد؟ رهبران باید به گونه‌ای انتخاب شوند که ارزش هایشان با نیازهای موجود در ظایف آنها مطابقت داشته باشد. استراتژی‌های موفق علاوه بر بارور به تعهد ویقین نیز نیاز دارند.

غافلگیری برای رقبا

آیا استراتژی مورد نظر از جنبه سرعت، و اطلاعات سری برای حمله به رقبا مناسب است؟ با استفاده از اصل غافلگیری و زمانبندی صحیح می‌توان موفقیت را در تمام ابعاد استراتژیک به دست آورد و رقبای خود را مغلوب سرعت عمل خویش کنیم.

امنیت

آیا استراتژی مورد نظر منابع و مراکز عملیاتی سازمان را محفوظ می‌دارد؟ آیا نظام اطلاعاتی موثری را ایجاد می‌کند که ما غافلگیر تر فندهای رقبا نشویم؟ آیا سازمان حرکت‌های خود را بگونه‌ای تدارک می‌بیند که از طرف رقبا دچار آسیب نشود.[۲]

یک طرح استراتژیک نمونه

مدیریت استراتژیک سوالاتی را در مورد وضعیت آتی می‌پرسد. نیروهای تغییر دهنده بازارها کدامند؟ چه مهارت‌هایی را برای رویارویی با این تغییرات نیاز داریم؟ چگونه خودمان را تغییر دهیم تا بتوانیم مهارت‌های مورد لزوم را کسب کنیم. امروزه مدیران بازارگانی و حتی سیاستمداران بدنیال کارآیی بیشتر هستند.

آنها کیفیت بالاتر را با هزینه‌های کمتر می‌خواهند.

منابع کمیاب و چالش‌های پیچیده بازارگانی و سیاسی نیاز به مدیریت استراتژیک را افزایش داده است.

خلاق و پویا عمل کند و تلاش نماید تا سازمان سرنوشت خود را خود رقم زند و آینده را تحت کنترل در آورد مدیریت استراتژیک در اجرای باید موجب مشارکت و تعهد بیشتر مدیران و پرسنل سازمان شود اگر مدیران و پرسنل به ماموریت، اهداف و استراتژی های شرکت پی ببرند و آنها را درک کنند خلاقیت و نوآوری در آنها ایجاد می شود. هر سازمان باید تلاش کند تا در عمل پیشرو سازمان های مشابه شده و به صورتی نوآور عمل کند و به جای اینکه از رویدادها تاثیر پذیرد روی آنها اثر بگذارد. یک مدیر استراتژیک خوب همواره تلاش می کند تا با تجزیه و تحلیل از وضعیت موجود کشف کند که سازمان درچه وضعیتی قرار دارد و آنگاه بکوشد تا آینده سازمان را ترسیم نماید و درنهایت برای رسیدن از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب آینده تلاش نماید. این مسئله امری بدیهی است که افراد و سازمانهای برنامه ریز نسبت به افراد و سازمانهایی که فاقد برنامه ریزی هستند دارای احتمال موفقیت بیشتری می باشند یک مدیر استراتژیک خوب همواره برنامه ریزی می کند و برنامه های خود را تحت کنترل و نظارت در می آورد ولی مدیری که فاقد نگرش استراتژیک است بدون اینکه برنامه ریزی را انجام داده باشد فقط خواهان نظارت و کنترل افراد است.

در واقع روح مدیریت استراتژیک سازگاری با تغییرات است. جهانی شدن فن آوری اطلاعات، مهندسی مجدد و مدیریت فرآیندها تغییراتی هستند که جامعه و سازمان ها را متحول ساخته اند مرزهای ملی در تجارت بسرعت در حال فرو ریختن است و مفاهیم جدید در ارتباطات و تجارت در حال شکل گیری است.

در دنیای تجاري امروز، بيش از هر زمان تنها چيزی که ثابت مانده است همان پدیداهه تغيير است. سازمانهای موفق می توانند بطور موثری خود را با تغييرات هماهنگ و سازگار کنند تا بتوانند در دنیای رقابتی امروز دوام آورند. ■

فهرست منابع :

- 1- بیوید، فرد آر، مدیریت استراتژیک، ترجمه دکتر علی پارسانیان و دکتر سید محمد اعرابی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، چاپ اول، ۱۳۷۹.
 - 2- کوئین، جیمز براین و دیگران، مدیریت استراتژیک "فرآیند استراتژی"؛ ترجمه محمد صائبی، مرکز آموزش مدیریت دولتی، چاپ اول، ۱۳۷۳.
 - 3- گلرک، ویلیام اف و لورنس آرجاج، سیاست بازارگانی و مدیریت استراتژیک، ترجمه دکتر سهراب خلیلی شوریانی، انتشارات یادواره کتاب، چاپ هفتم، ۱۳۸۲.
- 4 - Davies , john , Cultural change in universities in the context of strategic and quality initiatives , university of Bath , 2005.
- 5- Dess , Gregory , G.T. Lumpkin and Marilyn L. Taylor , Strategic Management , 2. ed. New York : MC Graw Hill Irwin , 2005.
- 6- Drucker , peter , Management : tasks , Responsibilities.and practices , New York , Harper& Row , 1974.
- 7- GAo Strategic Supplement , Enhance Leadership and Promote Management , 2002-2007.
- 8 - Lewis , Joseph F , Strategic Management , Committee. on strategic Management , University of Minnesota , 2005.
- 9- Waterman , Robert , The renewal factor : How the best Get and keep the competitive edge , New York , Bantam , 1987.

* عضو هیات علمی موسسه آموزش عالی طبرستان-چالوس

تدابوم مدیریت سرمایه انسانی، برنامه ریزی مدیریت و اجرا بصورت استراتژیک

- 1- بهبود و اجرای برنامه استراتژیک سرمایه انسانی بر اساس حمایت از اهداف استراتژیک
- 2- اصلاح برنامه های استخدام و بر کناری برای پر کردن شکافهای مشخص شده در تلاشهای برنامه ریزی نیروی کار
- 3- بهبود و اجرای یک مدل برنامه ریزی موفق و جهانشمول

حفظ یکپارچگی در مدیریت مالی

- 1- مطمئن شوید که صورتهای مالی مطابق با راهنمایهای مدیریت مالی انجام می شود.
- 2- مطمئن شوید که گزارشات مالی، سیستم ها و کنترل های داخلی بوسیله یک شرکت حسابرسی عمومی مستقل تائید شده است.

بکارگیری فن آوری اطلاعات برای بهبود فرآیندهای تجاری

- 1- میان تکنولوژی سازمان و نیازمندیهای مشتریان نوعی هماهنگی ایجاد کنید.
- 2- برنامه های فن آوری اطلاعات را دائماً "روز" کنید. این امر باعث می شود که محیط فن آوری مطمئن در حمایت از اهداف تجاری و استراتژیک ایجاد شود.
- 3- یک کمیته سرمایه گذاری برای هدایت خط مشی های سرمایه گذاری روی فن آوری اطلاعات در سازمان ایجاد کنید.
- 4- رابطه سازمان را با کانونهای خارج از آن گسترش دهید (نمایندگان مجلس، دفاتر ائمه جمعه و...)
- 5- تعیین، اولویت بندی و اجرای تکنولوژی مناسب برای تحويل اتوماتیک خدمات به مشتریان به نحوی که رضایت آنان را جلب نماید. توجه کنید که فن آوری اطلاعات می تواند موجب شود که محصولات و خدمات جدید با سرعت بیشتر و کیفیت بالاتر تولید و ارائه شوند.

فراهم آوردن یک محیط کار ایمن و مطمئن

- با توجه به تهدیداتی که ممکن است محیط کاری ما را به خطر اندازد باید فرآیندهای امنیتی را تقویت کرده و دستورالعملهایی برای حفاظت از این تهدیدات فراهم کیم.

- 1- اینمنی پرسنل، اطلاعات و دارایی ها باید اولویت اول باشد.
- 2- باید میزان امنیت فعلی سازمانها و دارایی های فیزیکی و اطلاعاتی مشخص و رخنه های امنیتی (فیزیکی و اطلاعاتی) شناسایی و مسدود شود.
- 3- مدیران و پرسنل را برای حالتهای اضطراری آماده کنیم (از طریق انجام مانورهای امنیتی ستاد حوادث غیر مترقبه و...) [7]

نتیجه گیری

مدیریت استراتژیک به سازمان امکان می دهد که به شیوه ای